ה) [נעיל עט: וש"ל],
 ב) [גיטין יג. לעיל עט:],
 ג) יבמות סו., ד) [לקמן קמב.],
 קמב.],
 לעיל קל.,
 ה'"ל וסום],
 יפרש],
 ו [ל"ל וסום],
 מס"י אימ' צמי,

גליון הש"ם

גמרא איני יודע מי שנאה

גמרא איני יודע מי שנאה.
ימות קף כו ע"כ ב"ת דף נת
ע"ל כ"ב דף קטו ע"ל:
שם ולימא ליה במבשרני.
ע" במרדכי פ"ל דב"מ לות
כלת: תום" ד"ה נכמי כו"
ואע"ג דאמר לקמן הלואתי

פירכת הש"ס דף קמו על הלואמו לפלוני הא לימא בבריא ומשנינן דאימא בבריא

שהוכיחו דמלוה ליתא בבריא

שאפיטו דננטים פיננו בברים בקנין דאל"כ הוי שכיב מרע ובריא שוים (דבריהם לריכים

תיקון. דמה בכך דשוים הא

שיהא מהני באמירה לחוד

בלא קנין. ול"ל דכוונתם אססיא דמחנת שכ"מ שכתוב

הההיה דמתנת שכ"מ שכחוב בה קנין דארכביה אתרי ריכשי מתנת שכ"מ דאי אמר

הלואתי לפלוני כו' הרי דמדין

בריא לא מהני אף דהיה בקנין) דמה הולרכו לראיה הא אמרינן שם והרי הלואה דלימא בבריא ול"ע:

הגהות הב"ח

לריכים לדין שכ"מ

לפלוני. חמיהני

. ע"י מעמל

ב א מיי׳ פכ״ב מהל׳ זכירה הל' י וח"ח מהל' וכיה ומתנה הלכה ה סמו

זכיה ומחנה הנכה ה סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי" רי סעיף א: פ״ח מהלכות "ג ב מיי חרומות הלכה א ב:

של אשחי. כלומר מי שירא של אשוני. כלומו מי שיבא לי לבשר מה ילדה אשתי מבכרת אם יאמר שילדה זכר יטול המבשר מנה וכן יעשה ילדה זכר יטול מנה. ואם יאמר לי ילדה מנה. ראם יאמר לי ילדה נקבה יטול כמו כן מנה ילדה נקבה נוטל מנה. ואי איתרמי דילדה זכר ונקבה ביחד ואמר לו אשתך ילדה זכר ונקבה אין לו אלא מנה אע"ג דהתנה לו לזכר ביחד (והא זכר ונקבה) לא האמר דיטול המבשר כלום קאמר דיטול המבשר כלום ואמאי נוטל מנה. אין דאמר נמי אם מבשרני דילדה זכר ונקבה ביחד יטול מנה משום הכי מיתוקמא . הך ברייתא כי האי גוונא. . אי הכי כדאוקמת דאמר אי הכי כראוקמת דאמר לזכר ולנקבה יטול מנה. אי הכי למעוטי מאי. כלומר מה הניח הברייתא במשמע שהמבשר לו שלא יטול. למעוטי נפל. דאם מבשר למעוטי נפל. דאם מבשר לו דהפילה אשתו אין לו כלום דמסתמא דהמבשרני כלום דמסתמא דהמבשוני בבן של קיימא קאמר: איתיביה רב נחמן לרב הונא. ממתני׳ דקתני האומר אם ילדה אשתי זכר יטול מוה ילדה זכר ימול מוה מנה ילדה זכו יטול מנה: אלמא דהמזכה לעובר קנה: אמר ליה רב הונא לעולם המזכה לעובר לא קנה. ומתני' איני יודע מי שנאה ומתני איני יודע מי שנאה דסתמא היא ולא סבירא לן כוותיה: ולימא ליה ר' מאיר שנאה דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם: למי שאינו בעולם. כגון . עובר זה לא אמר ר' מאיר: פוסל. כגון בת כהן שנישאת ונתעברה ממנו ומת בעלה לאחר שנתעברה לא קרינן ביה ובת כהן כי תהיה אלמנה וגר' מלחם אביה תאכל דהא יש לה זרע ופוסל עבדיה שלא יאכלו בתרומה משום דעובר זה שהוא ישראל יש לו חלק . בעבדים אלמא דעובר שלא בעבדים אלמא דעובר שלא בא לעולם קנה עבדים. אלמא המזכה לעובר קנה: ואינו מאכיל. בתרומה כגון ואינו מאכיל. בתרומה כגון בת ישראל שנשאת לכהן ונתעברה ממנו ומת בעלה לאחר שמת אינה אוכלת משום דיצאה מרשותו ואע"ג דנתעברה ממנו לא אמרינן שתהא זוכה לאכול כמו שנולד הבן לאכול כמו שנולו הבן ואין מאכיל לעבדים משום דילוד מאכיל ושאינו ילוד אינו מאכיל. ומשני לעולם משנתינו. איני יודע מי שנאה והכא לגבי דר׳ יוסי שאני דירושה הבאה קנה בעבדים אבל היכא

רבינו גרשום המבשרני במה נפטר רחמה

איתיביה רב נחמן לרב הונא. הונא איני יודע מי שנאה הא איהו גופיה ס"ל כר"מ כדאמר ביבמות בפרק האשה שהלך בעלה למדה"י (דף 12.) דאמר ר"נ בר יצחק רב הונא כרב ורב כר' ינאי ור' ינאי כר' חייא ור' חייא כרבי ורבי כר"מ ור"מ כר"א בן יעקב ור"א בן יעקב כר"ע דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ומפרש המם רב הונא דאיממר המוכר פירות דקל לחבירו אמר רב הונא עד שלא באו לעולם יכול לחזור בו ור"נ אמר אף משבאו לעולם יכול לחזור בו כו' רבי מאיר דחנן [קדושין סג.] האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שאתגייר לאחר שתתגיירי כו' אינה מקודשת רבי מאיר אומר מקודשת ומתניתין נמי קס"ד דה"ה גבי עובר דכי היכי דאדם מקנה דבר שלא בא לעולם ה"נ מקנה לעובר שלא בא לעולם: אימור דשמעה ליה לר"מ מ בדבר שישנו בעולם. בשעח קנין אלא שעדיין לא הגיע זמנו לקנות כדקתני הרי את מקודשת לאחר שאחגייר לאחר שתחגיירי כו׳ האשה הנקנית לו הרי היא בעולם אלא שעדיין לא נתגיירה ולא הגיע זמנה לקנות אבל עובר אינו בעולם ולא קני מידי ולהכי איני יודע מי שנאה: ולימא ליה ר' יוסי היא. ואנא דאמינא כרבנן ואמאי קאמר איני יודע מי שנאה: **ר' יוסי היא דאמר עובר קנה.** חלק בעבדי אביו: ד**סגן.** בפרק אלמנה ביבמות [10] בת ישראל שנישאת לכהן ומת והניחה מעוברת לא יאכלו עבדיה בתרומה מפני חלקו של עובר כדמפרש התם דעובר במעי זרה זר הוא שהעובר פוסל ואינו מאכיל דברי ר' יוסי כלומר שהעובר שנתעברה ישראלית מכהן בעלה שמת פוסל את העבד מלאכול בתרומה מפני חלקו דעובר במעי זרה זר הוא ולא קרינא ביה ויליד ביתו הם יאכלו בלחמו [ויקרא כב] דאינו ילידו של כהן קנוו בכבו כי אבל ווכא דאביו קיים וא"ל נכסיי להאי דמעברת לא קנה דמזכה לעובר הוא: ולימא יוחנן כן ברוקה היא דאמר. אם אמר על מי שראוי ליורשו דבריו מי שואר ליוו שו דבולו קיימין והאי עובר נמי ראוי ליורשו הוא: ולימא ליה ר' יוחנן בן ברוקה היא וסביר' לי' כר' יוסי. ולהכי קאמר

נכסי להאי דמעברת. נשכיב מרע איירי מדקאמר עלה ולוקמה איירי מדקא בעי לעיל (דף קלא.) עליה בבריא היאך ואע"ג דדברי

> לא מהני אפילו ע"י קנין אי ואע"ג דאמר לקמן (דף קמח.) שכ"מ שאמר הלוחתו לפלוני הלוחתו לפלוני חע"ג דליתיה בבריא אפילו בקנין ב דאי איתיה בבריא בקנין אם כן הוי שכיב מרע ובריא שוין מ"מ הכא ליתא בשכ"מ כיון דליתא בבריא בקנין דכולהו לא בחדא מחתא מחתינהו:

> ואם תאמר אדפריך רב נחמן לרב הונא תקשי ליה לנפשיה דאית ליה לקמן המזכה לעובר לא קנה וי"ל דהוא מוקי מתניתין לכשתלד דסבירא ליה לקמן לכשתלד קנה ג אי נמי רב נחמן איירי בעובר שאינו בנו ומוקי מתניתין בבנו דדעתו של אדם קרובה אצל בנו כר׳ יוחנן לקמן וכן פסקו רבינו חננאל ורשב"ם וה"ג דבבנו המזכה לעובר קנה: דתנן העובר פוסל ואין מאכיל.

> פירש רשב"ם פוסל עבדי אביו מלאכול בתרומה דעובר במעי אמו זר ואינו מאכיל את אמו דילוד מאכיל ושאינו ילוד אינו מאכיל ורש"י פירש ביבמות (דף סז.) בענין חחר פוסל את אמו כהנת אם הוא זר ואינו מאכיל את אמו אם הוא כהן במעי זרה דעובר במעי זרה זר הוא ולהאי פירוש לא מוכח הכא מידי אבל אין לפרש כלל פוסל עבדי אביו אם הוא זר במעי כהנת ואינו מאכיל עבדי אביו אם הוא כהן במעי זרה דחדא מילתא היא דהא פשיטא דכיון דאם הוא כהן אינו מאכיל כ"ש אם הוא ישראל ולא הוה ליה למיתני

פוסל אלא אינו מאכיל: ולימא ליה ר' יוחנן בן ברוקה היא. תימה דאמאי נקט רבי יוחנן בן ברוקה דאפילו רבנן לומר דכיון דראוי ליורשו ממתני׳ דתנן האומר אם ילדה אשתי כו׳ דהיינו מזכה לעובר: איני מודו דבלשון מתנה מועיל ויש והוא לא הזכיר לשון מתנה אם כן בירושה קאמר: יודע מי שנאה. לא מצינו לא יחיד ולא רבים: ולימא ליה ר"מ

דתניא המבשרני במה נפמר רחמה של אשתי אם זכר יטול מנה ילדה זכר נוטל מנה אם נקבה מנה ילדה נקבה נומל מנה ילדה זכר ונקבה אין לו אלא מנה והא זכר ונקבה לא אמר דאמר נמי אם זכר ונקבה נמי ימול מנה אלא למעומי מאי למעומי נפל ההוא דאמר לה לדביתהו נכסי להאי דמעברת אמר רב הונא הוי מזכה לעובר "והמזכה לעובר לא קנה איתיביה רב נחמן לרב הונא האומר אם ילדה אשתי זכר ימול מנה ילדה זכר נומל מנה אמר ליה משנתינו ∘איני יודע מי שנאה ולימא ליה רבי מאיר היא דאמר 6אדם מקנה דבר שלא בא לעולם אימור דשמעת ליה לרבי מאיר לדבר ישישנו בעולם לדבר שאינו בעולם מי שמעת ליה ולימא ליה רבי יוםי היא דאמר עובר קני דתנן ייבעובר פוסל ואינו מאכיל דברי רבי יוסי שאני ירושה הבאה מאיליה ולימא ליה רבי יוחנן בן ברוקה היא דאמר לא שנא ירושה ולא שנא מתנה דתנן סרבי יוחנן בן ברוקה אומר אם אמר על מי שראוי ליורשו דבריו קיימין אימור דשמעת ליה לרבי יוחנו בו ברוקה לדבר שישנו בעולם לדבר שאינו בעולם מי אמר ולימא ליה רבי יוחנז בז ברוקה היא וסבר לה כרבי יוסי מי יימר דסבר לה ∘ולימא ליה במבשרני אי הכי דקתני סיפא ואם אין שם יורש אלא הוא יורש הכל אי במבשרני יורש מאי עבידתיה ולימא ליה בשילדה אי הכי דקתני סיפא ואם אמר כל מה שתלד אשתי ימול הרי זה יטול כל שתלד כל שילדה מיבעי ליה ולימא

13

ה"ג המבשרני במה נפטר רחמה של אשתי אם ילדה זכר יטול מנה כר׳ יוחנן בן ברוקה ורבי יוחנן בן ברוקה בשכיב מרע ילדה זכר נוטל מנה ואם נקבה מנה ילדה נקבה נוטל מנה ילדה זכר ונקבה אין לו אלא מנה והא זכר ונקבה לא קאמר דאמר נמי שכיב מרע ככתובין וכתסורין דמו לא מהני מידי כיון דבבריא זכר ונקבה יטול מנה ואלא למעוטי מאי למעוטי נפל. והכי פירושו המבשרני מה תלד אשתי אם יבשרני

שילדה זכר יטול המבשר מנה לפיכך אם ילדה זכר יטול המבשר מנה כדאמר האב אבל על בשורת הבת לא יטול כלום דהא לא קאמר ואם כה יאמר אם נקבה מנה כלומר אם יבשרני שילדה אשתי נקבה יטול מנה ואירע מעשה שילדה נקבה נוטל המבשר מנה אבל על בשורת זכר לא יטול כלום דהא לא קאמר אב מידי. ונראה בעיני דגרסינן בה הכי אם זכר מנה אם נקבה מנה ילדה זכר נוטל מנה ילדה נקבה נוטל מנה והשתא אתי שפיר הך דפרכינן לבסוף אלא למעוטי מאי לפי שכל עניני בשורת לידה פירש בין לידת זכר בין לידת נקבה בין לידת תאומים ואם אירע מעשה שילדה זכר ונקבה תאומים אין לו למבשר אלא מנה ופרכינן והא זכר ונקבה לא אתני אב ועל לידת תאומים לא אסיק האב אדעתיה ולא אמר שיטול המבשר כלום אלא על זכר לבדו או נקבה לבדה ומשני דאמר נמי אם יבשרני זכר ונקבה ביחד ותנא כי רוכלא לא חשיב ואזיל: ואלא למעוטי מאי. כיון דבכל בשורות יטול המבשר מנה לא 0 פירש לא זכר ולא נקבה ולא תאומים שהוה ליה למימר המבשרני במה נפטר רחמה של אשתי יטול מנה: למעוטי נפל. מה שפירש האב אם זכר אם נקבה למעוטי אם יבשר הפילה אשתך דלא יטול כלום דסתם זכר ונקבה היינו בר קיימא ולא מת: והמוכה לעובר. על ידי אחר לא קנה עד שיולד ואפילו היכא דאמר נכסיי להא עובר כשיולד דאמר רב הונא לקמן [קמב.] אף לכשמלד

לא קנה: אימיביה ר"ג לרב הוגא.

היה דחמר חדם מקנה דבר שלח בח לעולם. וחמחי קחמר רב

(א) גם' ולימא ליה ר"מ היא. נ"ב ר"מ גופיה ס"ל אף לדבר שאינו בעולם דהיינו לאחר שאתגייר אלא דרב הונא לא פסק כר"מ אלא לדבר שישני פסק כניינו חומו כוצו שישנו בעולם [ולהכי פריך] ולימא ליה ר"מ היא ומשני דר"מ נמי לא ס"ל אלא לדבר שישנו בעולם דלאחר שאתגייר נמי בעונט קנחחר שחתבייר נתי דבר שישנו בעולם היא וכ"כ מהרש"ל:

מוסף רש"י

עובר פוסל. אם נת כהן נישאת לישראל והניחה מעוברת ואין לה בן אחר, פוסלה מלשוב לבית אביה כנעוריה, ואינו מאכיל, חם בת ישראל לכהן היא ומת והניחה מעוברת אין בעובר כת להאכילה, והוא הדין לעכלים (יבמות סו).

מוסף תוספות

י א. שאין שכיב מרע חמור מן הבריא, אלא דאמירתו במקום קניז של בריא, והיכא דאין קנין מועיל בבריא, אמירה בשב ב... מידי. רשנ״ס לקמן קמו: ב. דאינו יכול להקנות מלוה על דלהוצאה ניתנה ואין קנין בעין. רשנ"ם לקמן קמח. בעין. ג. עיין רט -הקנין.

רבינו גרשום (המשך) כר׳ לא קשיא לי דהאי דקאמר מתני׳ ילדה זכר יטול מנה לא אמר לעובר אלא המבשרני יטול מנה דלמבשר זוכה ולא לעובר והאי תנא דהמבשרני היא ואמאי אמר איני יודע מי יאנאה: אנו איני יווע כוי שנאה: לא מיתוקמא מתני׳ כתנא דמבשרני דכי אוקמת רישא במבשרני הכי איבעי לאוקמי סיפא ולא אפשר משום דקתני סיפא אם איז

שם יורש אלא הוא אותו (מספר של היות אלא ש"מ לא מתוקמא רישא כי ארם במבשרני מיתוקמא מאי עבידתיה דמבשר גבי ירושה אלא ש"מ לא מתוקמא רישא כי אם בעובר דכי היכי דסיפא לא מיירי אלא בעובר דישא נמי בעובר. וש"מ דעובר קנה ולהכי אמר אינו יודע מי שנאה: ולימא ליה רב הונא לרב נחמן משנתינו לא משמע בעובר. וש"מ דעובר עה הכא אלא הכי משמע אם ילדה אשתו זכר הוא יטול מנה ומשמע דבשעת זכייה כבר בא לעולם לא מצית למימר הכי דאם כן סיפא דקתני כל מה שתלד אשתו משמע להבא ואם כדבריך כל מה שילדה מיבעי למתני כדמוקמת לרישא אלא משום קושיא זו לא מצי למימר הכי. ולהכי קאמר איני יודע מי שנאה.

לקרות כהן עד שינא לאויר העולם ואינו מאכיל את אמו ישראלית שעיברתו מכהן דקי"ל התם שאוכלת בתרומה בשביל בנה כהן כאילו בעלה כהן חי כדכתיב ויליד ביתו הם יאכלו בלחמו אבל עובר לא דס"ל לרבי יוסי עובר במעי זרה זר הוא כדמפרש התם. שמעינן מיהא דעובר יש לו חלק במעי אמו בעבדי אביו שמת מדפסיל להו באכילת תרומה אלמא מזכה לעובר קנה הואיל ויורש ממילא בנכסי אביו: ומשני ירושה הבאה מאיניה שאני. ויש לה כח לתפוס אבל להקנות לו אדם לא קנה: דמנן. ביש נוחלין ולשיל קל.] רבי יוחנן בן ברוקה אומר אם אמר איש פלוני יירשני על מי שראוי ליורשו במקצת כגון בן בין הבנים. וקס"ד דבעובר בין הבנים קאמר דהיינו ראוי ליורשו לכשיולד דבריו קיימין אלמא המוריש לעובר קנה דהיינו מזכה לעוברו ולעיל נמי במזכה לעובר שלו מיירי שהוא ראוי ליורשו: במי שישנו בעולם. כגון בן בין הבנים אבל עובר בין הבנים לא: וסבירא ליה **כרבי יוסי**. דעובר יורש ואיכא למימר דאיירי רבי יוחנן בעובר בין הבנים דהיינו ראוי ליורשו במקלת כרבי יוסי דעובר יורש: מי יימר דם"ל. לרבי יוחנן בן ברוקה כרבי יוסי והלכך לא נודע מי שנאה: ולימא ליה. דמתני' איירי במבשרני כי המבשר ישנו בעולם ונוקי למתני' שהמבשר ישול מנה ולא העובר דהמזכה לעובר לא קנה: מאי עבידסיה. דמבשר לירש כלום: ולימא

סביר׳ ליה ר׳ יוחנז ב״ב ליה בשילדה. כשאמר האב אם ילדה זכר תנו לו מנה כבר נולד בשעת אמירה הלכך יטול מנה דלא איירי במזכה לעובר: . רר׳ יומי דאת חקשי אימר כרי יוסי דאם תקשי אימר בים שישנו בים במישיטו בעלול. האום אימר בים שישנו בים במישיטו בים במישיטו בים לא אמר אימא אימר בעולם במי שאינו בים אולום לא אמר אימא אימר לתרוצי דסבירא ליה כרי יוסי דאמר דעובר פוסל אע"ג דליתיה בעולם דעובר קנה. ואם תאמר נחלה הבאה מאיליה שאני אימא לתרוצי דרי יוסי סבירא ליה כרי יוחנן דאמר אם אמר על מי שראוי ליורשו דבריו קיימים אע"ג דלאו נחלה הבאה מאיליה היא. ומשני לעולם משנתינו אינו יודע מי שנאה ודקאמר ולימא כרי יוחנן וסבירא ליה כרי יוסי מי יימר דסבירא ליה דלמא לא סבירא ליה. והדרא קושיא לדוכתה אימר דאמר ר' יוחנן בן ברוקה כרי: ולימא ליה ר' הונא לרב נחמן הא דמותבת לי ממתנ"י האומר אם ילדה אשתי